

การศึกษาการกำจัดน้ำทิ้งจากชุมชนโดยวิธีคอนแทกสเทบิลไลเซชัน

นายราเมศวร์ ปทุมมาสุทร

004111

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาวิศวกรรมสุขาภิบาล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2524

A STUDY OF DOMESTIC WASTEWATER TREATMENT BY CONTACT STABILIZATION PROCESS

MR. RAMATE PATOOMASUT

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Engineering
Department of Sanitary Engineering
Graduate School
Chulalongkorn University

1981

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาการกำจัดน้ำทิ้งจากชุมชนโดยวิธีคอนแทกสเต็มไลเซชัน
 โดย นายราเมศวร์ ปทุมมาสุทร
 ภาควิชา วิศวกรรมสุขาภิบาล
 อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ วีรवरณ ปัทมาภีรต์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
 ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

พณณพ พนม
 คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (รองศาสตราจารย์ ดร.สุประคิมขุ์ พนม)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

สุรินทร์ เศรษฐมานิต
 ประธานกรรมการ
 (ศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ เศรษฐมานิต)

วีรवरณ ปัทมาภีรต์
 กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษา)
 (รองศาสตราจารย์ วีรवरณ ปัทมาภีรต์)

ไพพรรณ พรประภา
 กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไพพรรณ พรประภา)

ธีระ เกรอต
 กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระ เกรอต)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาการกำจัดน้ำทิ้งจากชุมชนโดยวิธีคอนแทกสเทปิลเซชัน
ชื่อ นายราเมศวร์ ปทุมมาสุทร
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ วีรवरณ ปัทมาภีรัต
ภาควิชา วิศวกรรมสุขาภิบาล
ปีการศึกษา 2524

บทคัดย่อ

การศึกษาวิธีกำจัดน้ำทิ้งจากชุมชนโดยขบวนการคอนแทกสเทปิลเซชัน ทำการทดลองโดยใช้เครื่องมือขนาดห้องปฏิบัติการชนิดน้ำทิ้งไหลต่อเนื่อง ทำการทดลองภายใต้อุณหภูมิภูมิอากาศ ตัวแปรที่ใช้ควบคุมในการทดลองนี้คือ อายุตะกอนจุลินทรีย์และเวลาเก็บกักน้ำทิ้งในถังคอนแทก ซึ่งผลการทดลองสรุปได้ดังนี้

- 1 อายุตะกอนจุลินทรีย์ที่เหมาะสมใช้ในการควบคุมระบบกำจัดคือ 5-20 วัน
- 2 ระยะเวลาเก็บกักน้ำทิ้งในถังคอนแทกควรจะไม่น้อยกว่า 1 ชั่วโมง
- 3 อัตราการใช้สารอาหารต่อปริมาณตะกอนจุลินทรีย์อยู่ในช่วง 0.2-0.8 กิโลกรัม COD ต่อกิโลกรัม MLVSS
- 4 สมประสิทธิการเจริญเติบโตของจุลินทรีย์เท่ากับ 0.312 กิโลกรัม MLVSS ต่อ กิโลกรัม COD และมีอัตราการตาย 0.032 (วัน)⁻¹
- 5 อัตราสูงสุดของสารอาหารที่ถูกใช้ไปต่อปริมาณจุลินทรีย์ในถังคอนแทกเท่ากับ 35.384 (วัน)⁻¹ และของระบบทั้งหมดเท่ากับ 10.549 (วัน)⁻¹
- 6 ประสิทธิภาพของระบบกำจัดจะลดลงเล็กน้อยตามการลดลงของอายุตะกอนจุลินทรีย์และระยะเวลาเก็บกักน้ำทิ้งในถังคอนแทก

7 อัตราการใช้สารอาหาร COD : N : P เท่ากับ 100 : 11.62 : 0.60

8 ประสิทธิภาพในการกำจัดน้ำทิ้งในรูปของ COD สูงสุด 90 เปอร์เซ็นต์ เมื่ออายุตะกอนจุลินทรีย์ 20 วัน และต่ำสุด 79 เปอร์เซ็นต์ เมื่ออายุตะกอนจุลินทรีย์ 2.5 วัน

microorganisms in contact tank is 35.384 day^{-1} and 10.549 day^{-1} for the whole system.

- 6 The efficiency of the system slowly decreased along with the decrease of sludge age and contact time.
- 7 The ratio of substrate to nutrients; COD : N : P is 100 : 11.62 : 0.6 .
- 8 The maximum efficiency of COD removal is 90 % when the sludge age is 20 days. While the minimum efficiency of COD removal is 79 % when the sludge age is 2.5 days.

กิติกรรมประกาศ

ผู้ทดลองขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ วีรवरณ ปัทมาภีร์ อาจารย์ผู้ควบคุม
การวิจัยอย่างสูง ซึ่งในการทดลองครั้งนี้ท่านได้กรุณาให้คำแนะนำและแนวความคิดทางด้าน
การทดลองเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ คุณกุศล ชุมพลรัตน์และเจ้าหน้าที่ประจำการทำอากาศยานคอนกรีต
ที่ได้อำนวยความสะดวกและสร้างมีมรีคสายยางให้

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ตึกโคลอมโบที่ได้อำนวยความสะดวกด้านเครื่องกลและไฟฟ้า
ในการสร้างอุปกรณ์ใช้ในการทดลอง

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่การ เคหะแห่งชาติที่อำนวยความสะดวกในการ เก็บน้ำทิ้งจาก
ชุมชนห้วยขวาง

และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการสุขาภิบาลที่ได้ช่วยอำนวยความสะดวกใน
การทดลองเป็นอย่างดี

คุณค่าความดีของวิทยานิพนธ์นี้ ขอมอบให้บุพการีซึ่งได้ส่งเสริมการศึกษาของ
ผู้ทดลองมาโดยตลอด

คำย่อ

ก.	กรัม
ก.ก.	กิโลกรัม
ลบ.ม.	ลูกบาศก์เมตร
ซีโอดี	COD (CHEMICAL OXYGEN DEMAND)
บีโอดี	BOD (BIOCHEMICAL OXYGEN DEMAND)
a _i	ค่าคงที่ (1, 2, 3, i)
c	ถังคอนแทค
C	ORGANIC LOADING
CS	สารอาหารในรูปละลายน้ำคิดเฉพาะถังคอนแทค
CT	สารอาหารทั้งหมดคิดเฉพาะถังคอนแทค
e	น้ำที่ออกจากระบบกำจัด
i	น้ำที่เข้าระบบกำจัด
is	น้ำที่เข้าระบบกำจัดเฉพาะส่วนที่ละลายน้ำ
k	อัตราการเร็วของการเจริญเติบโตของจุลินทรีย์ทั้งหมด
k _d	สัมประสิทธิ์การตายของจุลินทรีย์
K _O	อัตราเร็วสูงสุดของสารอาหารในน้ำที่ถูกลำลายโดยจุลินทรีย์
K _S	ความเข้มข้นของสารอาหาร เมื่ออัตราการไหลสารอาหาร เป็นครึ่งหนึ่งของอัตราเร็วสูงสุด
M	มวลของจุลินทรีย์
MLSS	MIXED LIQUOR SUSPENDED SOLIDS
MLVSS	MIXED LIQUOR VOLATILE SUSPENDED SOLIDS
Q	อัตราการไหลของน้ำที่
Q _w	อัตราการไหลของตะกอนจุลินทรีย์ที่ทิ้งออกจากระบบกำจัด
R	อัตราส่วนตะกอนจุลินทรีย์หมุนเวียน
r	ตะกอนจุลินทรีย์หมุนเวียน
S	สารอาหารอินทรีย์คาร์บอนในน้ำที่

s	ดังสเทมิไลเซชัน
ST	ดังตกตะกอน
T	ทั้งหมดของระบบกำจัด
TS	สารอาหารในรูปที่ละลายน้ำคึกทั้งหมดของระบบกำจัด
TT	สารอาหารทั้งหมดคึกทั้งหมดของระบบกำจัด
t_c	เวลาเก็บกักน้ำทิ้งในถังคอนแทคคึกจากอัตราการไหลของน้ำทิ้งเข้าระบบกำจัด
t_{cr}	เวลาเก็บกักน้ำทิ้งในถังคอนแทคคึกจากอัตราการไหลของน้ำทิ้งเข้าระบบกำจัดรวมทั้งอัตราการไหลของตะกอนจุลินทรีย์หมุนเวียน
t_s	เวลาเก็บกักตะกอนจุลินทรีย์ในดังสเทมิไลเซชันคึกจากอัตราการไหลของน้ำทิ้งเข้าระบบกำจัด
t_{sr}	เวลาเก็บกักตะกอนจุลินทรีย์ในดังสเทมิไลเซชันคึกจากอัตราการไหลของตะกอนจุลินทรีย์หมุนเวียน
U	อัตราเร็วของสารอาหารในน้ำทิ้งที่ถูกใช้ไปโดยจุลินทรีย์
V	ปริมาตร ดังกำจัดน้ำทิ้ง
w	ทิ้งออกจากระบบกำจัด
X	ความเข้มข้นของจุลินทรีย์
Y	สัมประสิทธิ์การเจริญเติบโตของจุลินทรีย์
α	อัตราส่วนของตะกอนจุลินทรีย์ในดังคอนแทคต่อตะกอนจุลินทรีย์ทั้งหมดของระบบกำจัด
β	อัตราส่วนของตะกอนจุลินทรีย์ในดังสเทมิไลเซชันต่อตะกอนจุลินทรีย์ทั้งหมดของระบบกำจัด
\varnothing	อัตราส่วนของตะกอนจุลินทรีย์ในดังตกตะกอนต่อตะกอนจุลินทรีย์ทั้งหมดในระบบกำจัด
η	ประสิทธิภาพในการกำจัดน้ำทิ้งในรูปของซีไอคิ
e_c	อายุตะกอนจุลินทรีย์

	หน้า
4. วิธีการทดลอง	34
4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	34
4.2 แผนการทดลอง	36
4.3 ลักษณะของน้ำทิ้งที่ใช้ในการทดลอง	40
4.4 การดำเนินการทดลองและระยะเวลาที่ใช้	45
4.6 การหาความสัมพันธ์ของข้อมูล	47
5. ผลการทดลองและการพิจารณา	49
5.1 ข้อมูลผลการทดลองเบื้องต้น	49
5.1.1 การเปลี่ยนแปลงของ pH	49
5.1.2 การเปลี่ยนแปลงของสารอาหารในน้ำทิ้งเข้าและออก จากระบบกำจัด	49
5.1.3 ปริมาณตะกอนจุลินทรีย์ในถังทดลอง	64
5.1.4 ลักษณะของจุลินทรีย์	65
5.2 การหาค่าตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อระบบคอนแทกสเทมิไลเซชัน	76
5.2.1 การหาค่าสัมประสิทธิ์การเจริญเติบโตของจุลินทรีย์และ สัมประสิทธิ์การตายของจุลินทรีย์	76
5.2.2 การหาความสัมพันธ์ระหว่างสัมประสิทธิ์การเจริญเติบโต ของจุลินทรีย์จากการสังเกตกับอายุตะกอนจุลินทรีย์	79
5.2.3 การหาค่า Y_c และ k_{ac}	80
5.2.4 การหาค่าอัตราเร็วสูงสุดของสารอาหารที่ถูกใช้ไปต่อหน่วย น้ำหนักของจุลินทรีย์	83
5.2.5 การหาค่าความเข้มข้นของสารอาหารเมื่ออัตราเร็วของ สารอาหารที่ถูกใช้ไปต่อน้ำหนักของจุลินทรีย์เป็นครึ่งหนึ่ง ของอัตราเร็วสูงสุด	97

	หน้า
5.3 สรุปค่าตัวแปรต่างที่มีอิทธิพลต่อระบบคอนแทกสเทมิไลเซชัน	103
6. สรุปผลการทดลองและข้อเสนอแนะ	104
6.1 สรุปผลการทดลอง	104
6.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาต่อไป	105
ภาคผนวก	106
เอกสารอ้างอิง	110
ประวัติผู้ทดลอง	115

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
2-1	ปริมาณปฏิภูมจากคน	4
2-2	ลักษณะต่างๆของส่วนที่เป็นน้ำของปฏิภูมจากคนในเขตกรุงเทพมหานคร	5
2-3	ลักษณะต่างๆของปฏิภูมจากคนในประเทศญี่ปุ่น	5
2-4	ลักษณะต่างๆของอุจจาระและปัสสาวะของคนใน 1 วันผสมกับน้ำ 60 ลิตร	6
2-5	ลักษณะต่างๆของน้ำทิ้งรวม U.S. ARMY MOBILITY EQUIPMENT CENTER	7
2-6	ลักษณะน้ำทิ้งจากโรงพยาบาล	8
2-7	ลักษณะน้ำทิ้งจากแหล่งชุมชนในประเทศญี่ปุ่น	9
2-8	ลักษณะน้ำจากชุมชนห้วยขวาง	10
2-9	ผลการทดลอง BIOSORPTION ของ ULLRICH และ SMITH	14
4-1	ลักษณะการควบคุมตัวแปรในการทดลอง	39
4-2	ลักษณะของน้ำทิ้งจากห้วยขวาง	41
4-3	ส่วนประกอบของน้ำทิ้งสังเคราะห์	42
4-4	ส่วนประกอบน้ำทิ้งสังเคราะห์จากชุมชน	43
4-5	ส่วนประกอบน้ำทิ้งจากชุมชนที่ใช้ในการทดลอง	44
5-1	ความเข้มข้นของตะกอนจุลินทรีย์ในถังทดลอง	50
5-2	ความเข้มข้นของสารอินทรีย์ในน้ำทิ้งเข้าและออกจากระบบ คอนแทคสเทมิไลเซชัน	52
5-3	ลักษณะน้ำทิ้งเข้าและออกจากระบบการทดลองคอนแทคสเทมิไลเซชัน	54
5-4	แสดงสมการเส้นตรงความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพของระบบกำจัด กับเวลาเก็บกักน้ำทิ้งในถังคอนแทค	64
5-5	แสดงลักษณะจุลินทรีย์จากการดูด้วยกล้องจุลทรรศน์	74
5-6	แสดงค่า U_{TT} เติบโตตามอายุตะกอนจุลินทรีย์	76
5-7	แสดงค่า Y_{obs} เติบโตตามอายุตะกอนจุลินทรีย์	80

ตารางที่		หน้า
5-7	ค่าของ γ_c และ k_{dc} ที่อายุตะกอนจุลินทรีย์ต่างๆ	83
5-8	การเปรียบเทียบค่า K_0 และ γ ที่ทดลองได้กับ SAIPHANICH	97
5-9	ค่า $(K_S)_{TP}$ ตามอายุตะกอนจุลินทรีย์	98
5-10	ค่า $(a_i)_{CT}$ ตามอายุตะกอนจุลินทรีย์	100
5-11	ค่า K_S ที่ทดลองได้กับ SAIPHANICH	100
5-12	ค่าตัวแปรต่างของระบบคอนแทกสเทมิไลเซชั่น	103

รายการรูปประกอบ

รูปที่		หน้า
2.1	ลักษณะการทำงานของระบบคอนแทคสเต็มไมลเซชั่น	11
2.2	แสดงระบบคอนแทคสเต็มไมลเซชั่นแบบ MOLLORY	12
2.3	แสดงลักษณะการปรับปรุงระบบกำจัดน้ำทิ้งของ ULLRICH&SMITH	13
2.4	แสดงรูปการกำจัดสารอินทรีย์ในระบบคอนแทคสเต็มไมลเซชั่น	17
2.5	แสดงการเปลี่ยนแปลงของ บีโอดี 5 วันของน้ำทิ้งผสมกับตะกอน จุลินทรีย์ในช่วงเวลาเคมิอากาศ	17
3.1	แสดงคุณสมบัติของมวลสารในระบบคอนแทคสเต็มไมลเซชั่น	23
4.1, 4.2	แสดงการทำงานของระบบคอนแทคสเต็มไมลเซชั่นขนาดห้องปฏิบัติการ	37, 38
4.3	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการลดลงของซีโอดีในน้ำทิ้งกับเวลา	46
5.1	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสารอาหารกับระยะเวลาเก็บกักน้ำทิ้งในถัง คอนแทคเมื่ออายุตะกอนจุลินทรีย์ 20 วัน	57
5.2	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสารอาหารกับระยะเวลาเก็บกักน้ำทิ้ง ในถังคอนแทคเมื่ออายุตะกอนจุลินทรีย์ 10 วัน	59
5.3	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสารอาหารกับระยะเวลาเก็บกักน้ำทิ้ง ในถังคอนแทคเมื่ออายุตะกอนจุลินทรีย์ 5 วัน	59
5.4	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสารอาหารกับระยะเวลาเก็บกักน้ำทิ้ง ในถังคอนแทคเมื่ออายุตะกอนจุลินทรีย์ 2.5 วัน	60
5.5	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพของระบบกับเวลาเก็บกักน้ำทิ้ง ในถังคอนแทคเมื่ออายุตะกอนจุลินทรีย์ 20 วัน	61
5.6	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพของระบบกับเวลาเก็บกักน้ำทิ้ง ในถังคอนแทคเมื่ออายุตะกอนจุลินทรีย์ 10 วัน	61
5.7	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพของระบบกับเวลาเก็บกักน้ำทิ้ง ในถังคอนแทคเมื่ออายุตะกอนจุลินทรีย์ 5 วัน	62

รูปที่		หน้า
5.8	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพของระบบกับเวลาเก็บกักน้ำทิ้งในถังคอนแทค เมื่ออายุตะกอนจุลินทรีย์ 2.5 วัน	62
5.9	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพของระบบกับอายุตะกอนจุลินทรีย์	63
5.10	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณตะกอนจุลินทรีย์ในถังทดลองกับเวลาเก็บกักน้ำทิ้งในถังคอนแทคเมื่ออายุตะกอนจุลินทรีย์ 20 วัน	66
5.11	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณตะกอนจุลินทรีย์ในถังทดลองกับเวลาเก็บกักน้ำทิ้งในถังคอนแทคเมื่ออายุตะกอนจุลินทรีย์ 10 วัน	67
5.12	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณตะกอนจุลินทรีย์ในถังทดลองกับเวลาเก็บกักน้ำทิ้งในถังคอนแทคเมื่ออายุตะกอนจุลินทรีย์ 5 วัน	68
5.13	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณตะกอนจุลินทรีย์ในถังทดลองกับเวลาเก็บกักน้ำทิ้งในถังคอนแทคเมื่ออายุตะกอนจุลินทรีย์ 2.5 วัน	69
5.14	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนของปริมาณตะกอนจุลินทรีย์ในถังทดลองต่อปริมาณตะกอนจุลินทรีย์ทั้งหมดกับ เวลาเก็บกักน้ำทิ้งในถังคอนแทคเมื่ออายุตะกอนจุลินทรีย์ 20 วัน	70
5.15	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนของปริมาณตะกอนจุลินทรีย์ในถังทดลองต่อปริมาณตะกอนจุลินทรีย์ทั้งหมดกับ เวลาเก็บกักน้ำทิ้งในถังคอนแทคเมื่ออายุตะกอนจุลินทรีย์ 10 วัน	71
5.16	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนของปริมาณตะกอนจุลินทรีย์ในถังทดลองต่อปริมาณตะกอนจุลินทรีย์ทั้งหมดกับ เวลาเก็บกักน้ำทิ้งในถังคอนแทคเมื่ออายุตะกอนจุลินทรีย์ 5 วัน	72
5.17	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนของปริมาณตะกอนจุลินทรีย์ในถังทดลองต่อปริมาณตะกอนจุลินทรีย์ทั้งหมดกับ เวลาเก็บกักน้ำทิ้งในถังคอนแทคเมื่ออายุตะกอนจุลินทรีย์ 2.5 วัน	73
5.18	แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง U_{TP} กับ $1/e_c$	77
5.19	แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง U_{TP} กับ e_c	78

รูปที่		หน้า
5.20	แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง $1/Y_{obs}$ กับ θ_c	81
5.21	แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง Y_{obs} กับ θ_c	82
5.22	แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง k_c กับ U_{CT} เมื่อ $\theta_c = 5$ วัน	84
5.23	แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง k_c กับ U_{CT} เมื่อ $\theta_c = 10$ วัน	85
5.24	แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง k_c กับ U_{CT} เมื่อ $\theta_c = 20$ วัน	86
5.25	แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง $1/U_{TT}$ กับ $1/C_{TT}$	88
5.26	แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง U_{TT} กับ C_{TT}	89
5.27	แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง $1/U_{TS}$ กับ $1/C_{TS}$	90
5.28	แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง U_{TS} กับ C_{TS}	91
5.29	แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง $1/U_{CT}$ กับ $1/C_{CT}$	93
5.30	แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง U_{CT} กับ C_{CT}	94
5.31	แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง $1/U_{CS}$ กับ $1/C_{CS}$	95
5.32	แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง U_{CS} กับ C_{CS}	96
5.33	แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง $(K_S)_{TT}$ กับ θ_c	99
5.34	แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง $(K_S)_{CT}$ กับ α	101
5.35	แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง $(a_i)_{CT}$ กับ θ_c	102